

((Uit de aantekeningen van de door Freek de Vries en Marijke Visser samengestelde genealogie van Klaas Folkerts Post, welke zonder aantekeningen is opgenomen in de genealogie Post) (Folkert Claeses geb. 1741))

Klaas Folkerts Post, schilder, geboren op 09-12-1843 te Witmarsum, overleden op 17-02-1921 te Amsterdam op 77-jarige leeftijd.

Gehuwd op 23-jarige leeftijd op 11-05-1867 te Kimsward (getuige(n): Bouke Valkena, 47 jaar, klerk, Gerardus Albertus Heldoorn, 42 jaar, conciërge, Johannes Leendert Roner, 67 jaar politie bediende te Burgwerd en Sjoerd Suswerda 53 jaar, veldwachter te Witmarsum.) met **Antje Jans Westra**, 21 jaar oud, huisvrouw, geboren op 06-04-1846 te Kimsward, gem. Wonseradeel, overleden op 21-02-1905 te Amsterdam op 58-jarige leeftijd.

Klaas Folkerts was in 1867 winnaar van de z.g. P.C.-kaatswedstrijd te Franeker, samen met Auke Miedema en Rein Schiphof, beiden van Berlikum.

Ook in 1868 was dit partuur (team) winnaar.

Auke Miedema was inmiddels verhuisd naar Franeker.

Ook in 1869 was het partuur winnaar en Klaas kaatskoning.

De andere ploegleden waren Auke Miedema en Klaas Willems Boorsma van Tjummarum.

(zie Kaatsen in Friesland, van J.J.Kalma 1972. Daarin wordt vermeld: "Klaas was zo lenig als een kat. Zelfs als hij viel liet hij niet los. Zo moet hij eens zittend op zijn achterwerk, de bal ver over de oude school heen geslagen hebben!" bladz.138)

Antje Jans Westra was een dochter van Jan Klases Westra.

Jan Klases Westra (geboren 15-02-1820) trouwde met Trijntje Eiberts Blanksma. Zij kregen drie kinderen, waarvan het oudste meisje Antje Jans, met een hazenlip geboren was. Trijntje stierf in 1853, Antje was op dat moment zeven jaar. Haar vader trouwde toen met Klaaske Miedema. Uit dit huwelijk werden nog weer twaalf kinderen geboren.

Antje met de hazenlip was moeilijk huwbaar. Toen op een bepaald moment de huisschilder en kaatser Klaas Folkertsz. Post wel met haar wilde trouwen, heeft haar vader, die een vrij welgestelde boer was, een cafe voor Klaas gekocht, het cafe "Greate Pier" te Kimsward.

Dat liep eerst goed omdat veel kaatsers daar kwamen.

Hij organiseerde in die tijd te Kimsward Kaats- wedstrijden en stelde zelfs behoorlijke geldprijzen in het vooruitzicht. (hoofdprijs 60 gulden!)

In 1879 plaatst Klaas een advertentie in een plaatselijk blad waarin hij aan de bewoners weer om de klandizie van het schilderwerk verzoekt.

"...wat mij is overkomen kan en zal iedereen wel kunnen gebeuren" schrijft hij in die advertentie. Waar het om gaat wordt niet duidelijk.

Omdat Klaas te veel ging drinken liep het toch fout, waarop het gezin naar Amsterdam is getrokken.

Het oudste kind van dit gezin was Trijntje Post.

Zij was de familie al voor gegaan en werkte in de Beemster als dienstbode bij een schoolmeester.

Zij kwam in de Beemster doordat zij bij die schoolmeester reeds in dienst was in Kimsward. Toen hij verhuisde ging Trijntje mee Trijntje was toen 14 jaar.

Later is zij getrouwd met Jan Moerbeek, scheepsbouwer in Purmerend.

. In Oktober 1882 wordt Pieter geboren in Amsterdam.

In Amsterdam is hij schilder en treedt hij in dienst van een verffabriek (de firma Vettewinkel)

Bij de bereiding van verf heeft Klaas iets uitgevonden en daar wordt patent op aangevraagd en verkregen.

Echter niet op naam van Klaas maar op naam van de firma zodat de opbrengsten aan hem voorbij gaan.

Er is dus veel gebeurd in en om het gezin dat het leven niet gemakkelijk heeft gemaakt.

Daarbij is Antje Jans Westra in de verpleeginrichting voor krankzinnigen "Meerenberg" te Santpoort beland.

Als haar oudste dochter Trijntje in 1892 trouwt, bericht de Directeur van die inrichting dat Trijntje niet in staat is haar toestemming tot dit huwelijk te geven.

Klaaske Miedema schijnt een lieve moeder geweest te zijn die geen onderscheid maakte tussen haar eigen kinderen en de drie oudste kinderen uit het vorige huwelijk van haar man.(gehoord van Elisabeth Antje Moerbeek, tante Betje)

In de huwelijksakte van Trijntje is vermeld dat Antje Westra werd verpleegd in het "Gesticht voor krankzinnigen Meerenberg" te Bloemendaal. De directeur van dat gesticht verklaarde dat Antje niet "bij zinnen" was om toestemming tot dit huwelijk te verlenen.

(Misschien hebben zich in eerdere jaren ook geestelijke problemen voor gedaan bij Antje, waaruit de advertentie van Klaas Folkert Post te verklaren zou zijn.

Zie het Bondsorgaan van de Kaatsbond 1-10-1987.)

=====

Onderstaand artikel is overgenomen

van kopieën van bladzijden uit een verenigingsblad die mij ter beschikking werden gesteld.

De rode delen van de tekst zijn opmerkingen van mij naar aanleiding van de Genealogie Post die op de site <https://www.dorps historie.nl> staat.

Zie ook het andere verhaal over Klaas (Folkerts) Post op deze pagina.

Huis ter Heide, januari 2007.

Anne Post.

KLAAS POST en zijn broers.

In het oud-Kimswerd-feuilleton (zie de nummers 15 en 16) deden wij de toezegging om iets over de Kimswerder topkaatser Klaas Post te zullen openbaren. Dat doen wij bij deze, maar wel met de restrictie, dat niet alles te berde kan worden gebracht. Daardoor zijn de berichten uit onze bronnen (Leeuwarder en Franeker Courant) te schaars en te onvolledig. Maar in ieder geval kan vastgesteld worden, dat het een kaatser betrof, die van wanten wist.

We gaan los:

1. Klaas was de zoon van Folkert Joukes (Post) en Trijntje Lodewijks Blom. Hij melde zich op 9 december 1843. In het gezin Post waren toen al aanwezig Jouke van 1839 en Hylke van 1842. (+ Lodewijk van 1837, die in 1857 is overleden. In 1838 werd nog een dochter Beertha geboren, die echter in 1839 overleed) Jouke werd wagenmaker en vertrok in 1874 naar Harlingen. Hylke werd verversknecht en ging in 1867 dezelfde kant uit. (Na Klaas werden nog drie kinderen geboren, Johannes 1845-1846, Johannes 1854-1855 en Jacoba geboren in 1862. Zij huwde op 29 september 1892 te Harlingen met Auke van der Veen)
2. Over de jeugd van de drie broers is (ons) niets bekend. Zij zullen vele uren besteed hebben aan kaatsen, gezien hun latere successen op hoog niveau. In 1861 waren ze zo stoutmoedig om op de PC te verschijnen in één partuur. Wellicht waren ze er in 1860 ook al, maar die PC-lijst is verdwenen, alhoewel de heer Jan Bogstra het complete PC-archief aan de Franeker overheid had overgedragen, enkele jaren voor hij stierf. De Posten kregen nr. 1 op de lijst van 13 parturen. Drie ingezetenen van Franeker konden hun geen kwaad berokkenen, maar van nr. 13, twee uit Wommels en een uit Oosterend hadden ze blijkbaar niet terug.
3. Op Pingjummer kermis 1861 probeerden ze het nog eens. Er kwam een tweede prijs uit: 4 gulden de man. En hier hebben we het eerste vraagteken te pakken. De krant vermeldde als uitslag: C. Postma en twee Posten. We hebben lang gedacht dat die C. stond voor Klaas Post, maar veel later bemerkten wij dat in Kimswerd ook een Cornelis Postma woonde, geboren in 1837. Diens vader was een Wiebe en dat doet ons herinneren aan Wiebe Postma, die jarenlang deel uitmaakte van het NKB-bestuur en ook te Kimswerd als voorzitter fungeerde.
4. In 1862 niets over Klaas. Was hij wellicht militair? Broer Hylke zag goede kansen op de PC met de doorgewinterde kaatsers uit Pingjum: Pieter Ulbes Rypma en Rients Doekles Yntema en dat leidde tot de eerste prijs, toen bestaande uit zilveren aansteekcomforen.
5. 1863: Klaas verbond zich op de PC met zijn dorpsgenoten Durk Rintjes Westra en Y (Yeb of Ysbrand) Sibles Ypma. Ze haalden de derde lijst en dat gaf recht op de vierde prijs maar..... Die was er niet. Een prijs en een bescheiden premie, dat was in die periode overal gebruikelijk. Een paar weken later op Kimswerder kermis gingen de drie broers weer een sportieve verbintenis aan. Zij wonnen de prijs van 36 gulden. Ook dit is een apocriefe uitslag. Hij werd gehaald uit een oud interview, waaruit ook voor de dag kwam, dat Hylke op 5-5 6-6 boven sloeg in de finale.
6. 1864: Klaas ging PC-waarts met een kaatsmeester, die ook probeerde om hogerop te komen en daar ook in slaagde: Auke Miedema die zes PC-'s achterelkaar won. Derde man was E. Post. Wie was dat nu weer? In de burgelijke stand komt hij niet voor en we hebben tenslotte maar aangenomen dat het hier ging om Hylke. Resultaat: de premie, elk één zilveren lepel.
7. 1865: Weer naar de PC. Ditmaal in gezelschap van D. Wiersma van Pingjum en Rients Doekles Yntema. Op de drie verloren ze. Ook dat ging gepaard met een nul op het request, want er waren nog steeds de gebruikelijke twee prijzen.
8. Sneek, waarvan geen kaatsnieuws van betekenis kwam, zette de kaatszaken plotseling groots op. Op maandag 14 augustus, in de Sneekweek zullen we maar zeggen, werd er een "luisterrijke" kaatspartij georganiseerd, vrije formatie. Post erheen met P. U. Rypma en de al eerder genoemde Rients D. Yntema. Acht parturen, niet veel, maar het was een werkdag. Groot succes: eerste prijs, ditmaal een zilveren tabakspot. Vier dagen later, op donderdag 17 augustus, nogmaals een grote partij in Sneek. Prins Hendrik, bijgenaamd "De Zeevaarder" broer van Koning Willem III, bevond zich eventjes onder de toeschouwers, niet de hele partij, want hij wenste ook het hardzeilen te zien. Ditmaal waren er tien parturen. Klaas had dezelfde maten en won opnieuw een stuk zilverwerk. Hier was het Pieter Ulbes die roem verwierf. Hij nam de opslag over toen zijn partuur het moeilijk kreeg en maakte het uitslager Durk Ynzes de Boer uiterst lastig, zodanig, dat deze in wanhoop uitriep: "Pieter, wolst my dea hawwe??"
9. Klaas Post had dus de gang erin, maar toen kwam 1866 met zijn cholera epidemie. Alle publieke vermakelijkheden werden afgelast, derhalve ook de kaatspartijen. We vonden vier wedstrijdaankondigingen, twee voor en twee na de epidemie.
10. 1867: Een jubeljaar: de eerste PC-overwinning. Die bracht alweer zilverwerk in huis; twee lepels en twee vorken. Maten waren Auke Miedema, toen tijdelijk in Berlikum en Rein Schiphof, ook daar vandaan. Hylke was ook present, maar won niets. Te Pingjum werd hetzelfde partuur tweede. Een soort revanche, want de PC-premiewinnaars waren hier de baas. Hylke Post werd tweede in Witmarsum. Hij stond toen als inwoner van Zurich in de Krant. We nemen aan dat het Hylke van Kimswerd was. U ziet hiermee langs welke ravijnen van onzekerheden de kaatsgeschiedenis schrijver moet wankelen, wil hij geloofwaardig voor de dag komen.
11. Het jaar 1867 was ook maatschappelijk voor Klaas van groot belang. Hij trouwde op 11 mei met Antje Jans Westra, een telg uit een landbouwersfamilie. Antje was gehandicapt door een hazelip en derhalve minder geschikt voor een huwelijk in eigen

kring. Voor Klaas beduide dit, dat hij het financieel ruimer kreeg en hij werd herbergier in de “Greate Pier”. (Waarschijnlijk de huwelijksgift van zijn schoonvader)

12. 1868: Tweede PC-overwinning met dezelfde maten als het jaar daarvoor. Weer twee lepels en vorken. Hylke werd tweede in Ried. Hoe onvolledig de kranten op kaatsgebied waren kan als volgt worden aangetoond. 43 uitgeschreven kaatspartijen, maar 5 volledige uitslagen en 2 onvolledige. De Posten zullen vast en zeker meermalen op pad zijn geweest, maar we kunnen het niet aantonen. Hylke was ook in Franeker onder de naam H.J. Post. Hij moest met lege handen naar huis.

13. 1869: Voor de derde maal prijswinnaar op de PC. Opnieuw met Auke Miedema, maar met als derde man Klaas Willems Boorsma van Tzummarum, een nieuw talent die dit jaar zestien maal er op uitging om te kaatsen en vijftien maal in de prijzen kwam. Ditzelfde partuur won ook te Kimsward en Bolsward. In Wommels met twee in het partuur was Auke Miedema de maat. Hier de premie.

14. 1870. Een ietwat mager jaar. We vonden de derde prijs te Pingjum. Wel op de PC, ditmaal met iets minder bekende maten Doekele Banning en Jan Ypes Bonnema, beide van Pingjum. Nu zouden ze de vierde prijs hebben gewonnen. Toen was de PC-directie minder royaal en keerde niets uit.

15. 1871. Ondanks een merkbare stijging van het aantal gepubliceerde kaatsuitslagen, konden we maar éénmaal Klaas Post gewaar worden.. Uiteraard op de PC, ditmaal in gezelschap van Durk Ynzes de Boer en Klaas Cloppenburgh, resp. van Oosterwierum (maar dat zal Oosterbierum moeten zijn) en Wynaldum. Opnieuw de premie.

16. 1872. Weer had hij alleen de PC op zijn programma gezet, maar desondanks was hij nog “bitûft” genoeg om weer de premie te winnen. Ditmaal met zijn broer Hylke en Evert Ulbes Rypma van Pingjum, een broer van de eerder genoemde Pieter Ulbes. Waarschijnlijk heeft zijn nieuwe positie als cafébaas zijn handen hoe langer hoe meer gebonden. In deze kwaliteit begon hij zelf wedstrijden uit te schrijven, waarvan beneden een overzicht.

17. 1873. Weer naar de PC in dezelfde opstelling als het jaar daarvoor. Ditmaal geen succes. Wel te Achlum en Berlikum, waar hij respectievelijk vijf en zeven gulden in de zak kon steken. In de Berlikumer uitslag stond hij genoteerd als K. Postma. (Of is dit de eerder vermelde C. Postma?)

18. 1874. Voor het eerst sedert 1861 geen Klaas Post op de PC.

19. 1875. De traditie weer hersteld. Post voor (minstens) de twaalfde keer naar Franeker, nu met Evert Ulbes Rypma en Rein van de Witte. Op een gegeven moment stonden ze in de finale voor met 5-2 4-4. Toen trad Jan Eeltjes Bonnema radicaal op. Hij liet zijn tegenpartij niet meer in het perk komen en sloeg alles boven tot het einde toe, zo luidt althans de overlevering. Een prestatie van belang, maar geen compliment voor opslager Evert, die blijkbaar geen kans zag om Bonnema te vermijden. Hierbij moet wel in het oog worden gehouden, dat bij het ingaan van een nieuw, eerst de punten voor de verliezer bewaard bleven. Die starten dus het nieuwe eerst viermaal met een voorsprong van 4-0. Later is deze wijze van tellen afgeschaft en begon elk eerst met 0-0. Hylke Post, die ook de PC van 1874 had overgeslagen, had op deze PC geen succes. Klaas verdiende een goeden tientje. Het was de eerste maal dat op de PC geldprijzen in goud werden uitgereikt. Het seizoen 1875 werd besloten met de derde prijs in Wommels.

20. 1876. Weer had Klaas zeer riant vooruitzichten op de eerste prijs. Hij raakte met zijn maten Hermanus Banning van Pingjum en D. Kuurstra van Franeker vijf eersten voor. Op dat moment begon de tegenpartij waaronder Jacob Klaver van Winsum, te werken met luchtballen en met succes. Op 5-5 6-6 eindigde de strijd toen Folkert Struiksma weer een zitbal plaatste. Ook dit verhaal is niet officieel en we diepten het op uit een interview. Met Sjirk de Wal ging Klaas op 12 september naar de Marssumer kermis toe om van daaruit terug te keren met twee tientjes.

21. Het einde van Klaas Post's actieve kaatsloopbaan komt nu in het zicht. Er missen een aantal PC-lijsten, maar op die van 1880 is hij te vinden met Jan Faber van Almenum en een Hidde Post van Harlingen. Het zoveelste vraagteken. We nemen aan dat met deze Hidde, Hylke is bedoeld.

22. Was het in 1872 dat Klaas het café overnam? Wij denken dat, want werd de grote Kermiskaatswedstrijd tot en met mei 1871 uitgeschreven door kastelein W. Unia, in 1872 kwam Post als organisator te voorschijn. Hij pakte de zaken fors aan en loofde drie prijzen uit, resp. 60, 18 en 7 en een halve gulden, de hoogste uit het hele seizoen. De uitslag werd nergens vermeld. In 1878 kwam hospes Unia weer te voorschijn en we moeten wel aannemen dat Post om één of andere reden terugtrad. We moeten hem nageven dat hij in deze korte periode het kaatsen welgezind was. Zo schreef hij in 1874/75 drie maal een wedstrijd uit. Hij liet ook de minder sterke kaatsers komen. B.v. op 5 juni 1876 toen alle kaatsers werden uitgesloten die een geadverteerde prijs hadden gewonnen. De jeugd van 13-16 jaar werd niet vergeten. Die kon zich uitleven op woensdag 21 augustus 1878 om prijzen van 15 en 5 gulden. Blijkbaar was die daad zijn zwanenzang.

Tot slot zijn vertrek uit Kimsward in april 1882. Hij vond onderdak in Amsterdam. Hij was vanouds werkzaam in de verversbranche. Hij had één of andere bereidingswijze uitgevonden. Met hulp van een bekende fabriek (die nog bestaat maar onder een andere naam) was er voor een patent gezorgd. Toen dat revenuen begon af te werpen bleek, dat dit patent op naam van de fabriek stond en Post stond buiten het financiële spel. Hij schijnt het hoe langer hoe moeilijker gekregen te hebben en mogelijk heeft dat ook geleid tot verkoop van de vele zilveren voorwerpen die hij met kaatsen had verdiend. Wel staat vast dat hij het kaatsen trouw bleef, want ons bereikte een mededeling dat hij lid was van de Amsterdamse kaatsclub.

Dit was het wat wij te melden hadden over een succesvol kaatser, die meer dan honderd jaar geleden mee de lakens uitdeelde. Hij deed op zijn minst 14 maal mee aan de PC. Zijn officiële score aldaar was 3-5-0 = 19 punten.

Passen wij de huidige telling toe met zijn derde en vierde prijzen dan zou hij komen op 3-5-3, hetgeen hem een paar plaatsen op de ladder scheelde.

Mede namens het kaatsmuseum D.Z.

P.S. Dank aan de heer Kl. v.d. Ley die ons behulpzaam was.